

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ Декан факультету _____ Ігор БОЛБОТ " ____ " _____ 2026 р.	СХВАЛЕНО на засіданні кафедри культурології Протокол № ____ від " ____ " _____ 2026 р. Завідувач кафедри _____ Ірина МАЙДАНЮК
--	--

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Комп'ютерна інженерія»

_____ Євгеній НІКІТЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Галузь знань F Інформаційні технології

Спеціальність F7 Комп'ютерна інженерія

Освітня програма Комп'ютерна інженерія

Факультет Інформаційних технологій

Розробник: Майданюк І.З., д.ф.н., професор, завідувач кафедри,

Пузиренко Я.В.В., к.філол.н., доцент, доцент кафедри, Сидоренко І.Г., к.філос.н.,
доцент кафедри, Головата Н.А., к.і.н., викладач кафедри

Київ — 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Програма дисципліни передбачає ознайомлення студентства з етнокультурологією як наукою, що вивчає традиційний тип культури, соціальний і культурний досвід етносу, закріплений в традиціях, звичаях, народному мистецтві. Навчальна дисципліна дасть змогу студентству отримати знання про особливості української етнічної та національної культури; орієнтуватися в культурологічних та мистецтвознавчих термінах і поняттях та аналізувати твори мистецтва; усвідомити місце і роль української культури у світовому культурному процесі, а також сприятиме розвитку духовного світу студентства.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	F Інформаційні технології
Спеціальність	F7 Комп'ютерна інженерія
Освітня програма	Комп'ютерна інженерія
Факультет	Факультет Інформаційних технологій

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни

для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	—
Семестр	1	—
Лекційні заняття	15 год.	—
Практичні, семінарські заняття	15 год.	—
Самостійна робота	60 год.	—
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	—
Форма контролю	Екзамен	—

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета - покращення гуманітарної підготовки студентів, ознайомлення студентів з основними тенденціями та формами етнокультурного розвитку українського народу від найдавніших часів до сучасності; - підвищення етнічної свідомості студентів та їхньої підготовки з огляду на майбутню роботу в мультикультурному середовищі; - формування знань та компетенцій на основі засвоєння основ культурологічної проблематики та розуміння особливостей української етнокультури; - формування почуття етнічної самосвідомості, гордості за належність до української нації, прищеплення глибокої зацікавленості духовною скарбницею українського народу.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Етнокультурологія» (за їх наявності)

Набуття компетентностей

ЗК2 — Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3 — Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4 — Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6 — Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8 — Здатність працювати в команді.

СК15 — Здатність аргументувати вибір методів розв’язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати, обґрунтовувати та захищати прийняті рішення.

Програмні результати навчання

ПРН6 — Вміти застосовувати знання для ідентифікації, формулювання і розв’язування технічних задач спеціальності, використовуючи методи, що є найбільш придатними для досягнення поставлених цілей.

ПРН7 — Вміти розв’язувати задачі аналізу та синтезу засобів, характерних для спеціальності.

ПРН8 — Вміти системно мислити та застосовувати творчі здібності до формування нових ідей.

ПРН10 — Вміти розробляти програмне забезпечення для вбудованих і розподілених застосувань, мобільних і гібридних систем, розраховувати, експлуатувати, типове для спеціальності обладнання.

ПРН16 — Вміти оцінювати отримані результати та аргументовано захищати прийняті рішення.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)					Кількість годин (заочна форма)			
	тижні	л	лаб	с.р.	усього	л	п	с.р.	усього
Модуль 1. Основні поняття етнології									
Тема 1. Культура і етнос. Гендер та етнологія.	-	2	-	10	14	-	-	-	-
Тема 2. Українська етнічна і національна культура. Мова та етнологія.	-	2	-	10	14	-	-	-	-
Разом за модулем 1	-	4	0	20	24	-	-	-	-
Модуль 2. Народна творчість									
Тема 1. Українська народна матеріальна культура.	-	2	-	10	14	-	-	-	-
Тема 2. Українська народна духовна культура.	-	2	-	10	14	-	-	-	-

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)					Кількість годин (заочна форма)			
	тижні	л	лаб	с.р.	усього	л	п	с.р.	усього
Разом за модулем 2	-	4	0	20	24	-	-	-	-
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури									
Тема 1. Українська архітектура та образотворче мистецтво.	-	3	-	7	13	-	-	-	-
Тема 2. Українське музичне та театральне мистецтво.	-	2	-	7	11	-	-	-	-
Тема 3. Українська література.	-	2	-	6	10	-	-	-	-
Разом за модулем 3	-	7	0	20	27	-	-	-	-
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в навчальному плані)									
Усього годин	-	15	0	60	75	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Культура і етнос. Гендер та етнокультура.	2
2	Тема 2. Українська етнічна і національна культура. Мова та етнокультура.	2
3	Тема 3. Українська народна матеріальна культура.	2
4	Тема 4. Українська народна духовна культура.	2
5	Тема 5. Українська архітектура та образотворче мистецтво.	3
6	Тема 6. Українське музичне та театральне мистецтво.	2
7	Тема 7. Українська література.	2
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура і етнос. Гендер та етнокультура.	2
2	Українська етнічна і національна культура. Мова та етнокультура.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3	Українська народна матеріальна культура.	2
4	Українська народна духовна культура.	2
5	Українська архітектура та образотворче мистецтво.	3
6	Українське музичне та театральне мистецтво.	2
7	Українська література.	2
Всього годин		15

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура і етнос. Гендер та етнокультура.	10
2	Українська етнічна і національна культура. Мова та етнокультура.	10
3	Українська народна матеріальна культура.	10
4	Українська народна духовна культура.	10
5	Українська архітектура та образотворче мистецтво.	7
6	Українське музичне та театральне мистецтво.	7
7	Українська література.	6
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне або письмове опитування
- Есе
- Співбесіда
- Презентація проекту
- Тестування
- Контрольна робота

Методи навчання:

- Проблемне навчання
- Навчання через дослідження
- Лекція
- Практико-орієнтоване навчання
- Командна робота
- Практичне заняття
- Змішане навчання

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Основні поняття етнокulturології		
<p>Самостійна робота. Практична робота. Культура і етнос. Гендер та етнокultura.</p>	<p>ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8. У модулі подаються основні поняття та визначення культурології, поняття етносу, народу, нації, етнічної та національної культури та етнокulturна карта сучасного світу, прояви етнічної та національної культури; Розглядається мова як феномен культури. Аналізується роль мови у формуванні та збереженні етнічної культури. Висвітлюється роль і місце гендеру в етнічній культурі, особливості гендерної соціалізації в традиційній і сучасній культурі. Аналізуються виклики, які постають перед етнічними культурами в епоху глобалізації. Розглядаються особливості української етнічної культури. Студенти зможуть аналізувати та презентувати результати досліджень. У результаті вивчення модуля студенти матимуть можливість:</p> <p>Тема 1. Знати основні поняття та визначення етнокulturології. Орієнтуватися в культурологічних концепціях культури та культурно-історичного розвитку. Розуміти різницю між поняттями етносу, народу, нації, етнічної та національної культури. Орієнтуватися в етнокulturній карті сучасного світу. Сформулювати загальні уявлення та оперувати поняттями гендерної культурології. Знати особливості гендерної соціалізації в традиційній і сучасній культурі. Тема 2. Розуміти особливості українського етносу (нації), сутність етнічної (національної) свідомості, самосвідомості. Знати етнографічні регіони та групи українців. Уміти розкривати сутність етнічної та національної культури. Розглядати мову як феномен культури. Аналізувати роль мови у формуванні та збереженні етнічної культури. Знати терміни і поняття, пов'язані з мовною картиною світу, етнолінгвістикою, соціолінгвістикою, ономастикою та їх взаємозв'язок з культурою.</p>	35

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Практична робота. Українська етнічна і національна культура. Мова та етнокультура.		35
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота		30
Всього за модулем 1		100

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 2. Народна творчість		
Самостійна робота. Практична робота. Українська народна матеріальна культура.	ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8. У модулі розглядаються особливості матеріальної та духовної культури українців, види і жанри народного декоративно-вжиткового мистецтва та ремесел, осередки народного мистецтва, календарні та родинні обряди українців, їх регіональні особливості. Студенти зможуть аналізувати та презентувати результати досліджень. У результаті вивчення модуля студенти матимуть можливість: Тема 3. Знати особливості матеріальної культури українців, народного житла, побуту, традиційної української кухні. Розуміти українську традиційну систему та модель харчування. Знати особливості українських традиційних обрядових та святкових страв. Знати особливості народного декоративно-вжиткового мистецтва та ремесел. Розуміти, у чому полягає місце і роль народної творчості у сучасному житті. Вміти виконувати елементи українського народного декоративного мистецтва. Тема 4. Знати особливості національної самобутності українського народу, його світогляд та традиції. Розуміти взаємозв'язок язичницьких і християнських елементів у народному світогляді, звичаях та обрядах. Знати види та жанри українського фольклору, систему українських родинних та календарних обрядів, розуміти їхню символіку і значення. Вміти брати участь у народних обрядах і святкуваннях та за потреби адаптувати їх до сучасного життя, а також вміти виготовляти аксесуари до них.	35
Самостійна робота. Практична робота. Українська народна духовна культура.		35
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота		30

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури		
Самостійна робота. Практична робота. Українська архітектура та образотворче мистецтво.	ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8. У модулі розглядається мистецтво як феномен культури, його класифікації, види та жанри. Подаються здобутки української культури і мистецтва у галузі архітектури, образотворчого мистецтва, театру та кіно, музичного мистецтва та літератури. Студенти зможуть аналізувати та презентувати результати досліджень. У результаті вивчення модуля студенти матимуть можливість: Тема 5. Розуміти місце мистецької діяльності у суспільстві. Знати класифікацію мистецтв. Знати найвидатніші пам'ятки архітектури та образотворчого мистецтва України. Розрізняти особливості стилєвих напрямків і жанрів архітектури та образотворчого мистецтва. Розуміти внесок українських митців у розвиток світової культури.	30
Самостійна робота. Практична робота. Українське музичне та театральне мистецтво.		30
Самостійна робота. Практична робота. Українська література.		30
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота		10
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/ залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Усі завдання, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів, ШІ і несанкціонованих пристроїв під час усних і письмових опитувань, виконання контрольних робіт, іспиту заборонено. В есе неприпустимий плагіат та згенерований ШІ текст, цитати повинні бути коректно оформленими.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1388>);

-Е-бібліотека Мистецтвознавство http://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1775&Itemid=440;

-Електронна бібліотека "Культура України" <http://elib.nplu.org/>;

-«Ізборник» — Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації — проект електронної бібліотеки давньоїукраїнськоїлітератури.<http://litopys.org.ua/>;

-Google Arts & Culture <https://artsandculture.google.com/?hl=>;

-Методичні рекомендації для вивчення модулю «Естетика» у курсі «Етнокультурологія, етика та естетика» / Майданюк І.З.,

Пузиренко Я. В., Сидоренко І. Г. – Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України. 2025. – 51 с.;

-Методичні рекомендації для вивчення модулю «Естетика» у курсі «Етнокulturологія, етика та естетика» / Майданюк І. З., Пузиренко Я. В., Сидоренко І. Г. – Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України. 2025. – 51 с.;

Рекомендовані джерела інформації

1. Гай-Нижник, П. Українська національна ідея: соборні чинники та визначальні засади. Трансформація української національної ідеї. – Київ: Наш формат, 2019. – С. 143–171.
2. Данилюк, І., Курапов, А., Ягіяєв, І. Етнокulturна психологія. Історія та сучасність : монографія. – Київ : АртЕк, 2019. – 432 с.
3. Гурова, І. В., Хрипко, С. А. Етнокulturологія : навч.-метод. посіб. для підготовки студентів за спец. 034 Культурологія. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2021. – 262 с.
4. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Експедиції. Торгівля. Утопії / за ред. У. Еко ; пер. з італ. О. В. Сминтини, С. А. Кулініч. – Харків: Фоліо, 2020. – 700 с.
5. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Культурологія» для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / укл. Г. А. Сигида. – Запоріжжя : НУ «ЗП», 2020. – 82 с.
6. Культурологія : підручник. – Одеса : Університет Ушинського, 2023. – 433 с.
7. Людина і культура / за ред. Д. Шевчука. – Острог : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2019. – 224 с.
8. Магдиш, І. Ар-Нуво. Стилi українського мистецтва ХХ-гостоліття. Київ: Портал, 2021
9. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
0. Історія української культури : у 5-ти т. / гол. ред. Б. Є. Патон. Київ: Наукова думка, 2000–2013.
1. Пузиренко Я. В. Декоративна флористика. - К. : Кондор, 2013.
2. Литвинов, В. Україна в пошуках своєї ідентичності. ХVІ – початок ХVІІ. Київ: Наукова думка, 2008.

3. Попович, М. В. Нарис з історії культури України. Київ : АртЕк, 1998.
4. Татенко, В. О. Соціальна психологія націєтворення: суб'єктно-вчинковий підхід : монографія / В. О. Татенко ; Нац. акад. пед. Наук України, Ін-т соц. таполіт. психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. –140 с.
5. Яців, Р. М. Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат ХХ століття: Україна – світ : локал.-індивід. дослідн. ракурс : довідник. Львів:Апріорі,2021.